

Mjedisi dhe Turizmi

2021-2025

Vlerësimi i programit të qeverisë 2021-2025 dhe efienca e menaxhimit të kostove

Mjedisi dhe Turizmi

2021 - 2025

Analiza e Ecurisë së Programit Qeverisës 2021-2025 në Shqipëri

Vlerësimi dhe analiza e ecurisë së faktëve për premtimin bazuar mbi alokimet dhe kapacitetin fiskal dhe rrisqet

Vlerësimi i Performancës dhe Pritshmërive të Programit (2021-2025) në Kontekstin Ekonomik, Social dhe Institucional

Vlerësimi i përmbushjes së premtimit

PËRGATITJA DHE SHPËRNDARJA

Raport progresi

Vlerësimi i programit të qeverisë 2021-2025 dhe efienca e menaxhimit të kostove:

1200 ditë qeverisje

Evaluation of the government program 2021-2025 and cost management efficiency:

1200 days of governance

www.polifakt.al

www.altax.al

info@altax.al

Janar 2025

Tirana, Shqipëri

Polifakt.al është një platformë e pavarur dhe e besueshme për monitorimin e realizueshmërisë së premtimeve politike. Ajo ofron analiza të detajuara mbi zbatueshmërinë financiare të angazhimeve elektorale, duke i krahasuar ato me performancën reale të qeverisë dhe alokimet dhe kufizimet buxhetore.

Pikat kyçe të Polifakt.al në vlerësimin e përmbushjes

Monitorimi i premtimeve zgjedhore dhe programeve qeverisëse

[Polifakt.al](#) ndjek sistematikisht premtimet e bëra nga liderët politikë, duke vlerësuar:

Realizueshmërinë. A janë premtimet të arritshme brenda kontekstit aktual ekonomik?

Burimet financiare. A janë ndarë burime të mjaftueshme për zbatimin e premtimeve?

Statusi i përmbushjes. Tregon nëse premtimet janë realizuar, pjesërisht realizuar, apo të porealizuara.

Krahasimi me kapacitete fiskale dhe kostot e përmbushjes

Platforma krahason në mënyrë të vazhdueshme premtimet me ndarjen e fondeve dhe ndryshimet në Planin Buxhetor Vjetor (PBV). Kjo ndihmon në identifikimin e:

- ✓ Përputhshmërisë midis premtimeve politike dhe shpenzimeve reale.
- ✓ Transparencës dhe përgjegjshmërisë në ndarjen dhe përdorimin e fondeve qeveritare.

Raportet e progresit

[Polifakt.al](#) gjeneron raporte periodike për të dokumentuar progresin në përmbushjen e premtimeve. Këto raporte përfshijnë:

- Vlerësimin e performancës së ministrive dhe sektorëve përkatës.
- Përditësime mbi shkallën e arritjes së objektivave të qeverisë.

Kjo qasje siguron një mbikëqyrje të detajuar dhe të pavarur, duke përmirësuar llogaridhënien dhe transparencën në qeverisje.

Kushtet e përdorimit të Raportit

Qëllimi dhe përgjegjësia

Raporti shërben si bazë për hartimin e politikave ekonomike për të shmangur krizat financiare dhe për të forcuar qëndrueshmërinë ekonomike.

Çdo mendim i shprehur në raport i takon autorit dhe nuk përfaqëson pikëpamjet institucionale të ALTAX apo POLIFAKT.

Riprodhimi dhe shpërndarja

Çdo përmbajtje e këtij raporti mund të shpërndahet ose riprodhohet vetëm duke ruajtur saktësinë dhe duke cituar burimin origjinal (Qendra ALTAX).

Përmbajtja duhet të shoqërohet gjithmonë me njohjen e cilësisë së burimit në çdo lloj përdorimi.

Kushtet për përdoruesit

Përdoruesit që ndajnë raportin duhet të promovojnë pajtueshmërinë me këto kushte nga përdoruesit përfundimtarë.

Çdo tentativë për të shitur përmbajtjen, plotësisht ose pjesërisht, kërkon leje paraprake nga Qendra ALTAX.

Kufizime të përdorimit

Raporti mund të përdoret vetëm për qëllime jo-fitimprurëse.

Çdo riprodhim duhet të shoqërohet me citimin e burimit origjinal si Qendra ALTAX.

Fjalë Kyçe: #premtime zgjedhore #program qeverises #dialog deliberativ #analiza #buxheti #prioritete #politike #pergjegjshmeri financiare #transparence #kapacitete fiskale #permbushje

Kodi JEL: D72, E62, H50, P11

© Të gjitha të drejtat e rezervuara nga **Qendra ALTAX**.

Konsiderata

(Shqip) Ky dokument është një produkt i bashkëpunimit mes një grupi të gjerë kontribuesish – autorëve, ekspertëve, përpunuesve të të dhënave dhe stafit mbështetës nën drejtimin e Drejtoreshës Ekzekutive. Lexuesit dhe ndjekësit janë një komponent kyç për vijimësinë e punës.

ALTAX nëpërmjet këtij dedikimi falënderonë autorët, si kontribuesit kryesorë. Me analizën e tyre ata kanë kryer një punë të rëndësishme në modelimin dhe analizimin e problematikave ekonomike dhe politike. Nga produkti analizës kanë siguruar saktësinë dhe renditjen e të dhënave statistikore, si dhe strukturimin e argumenteve dhe përfundimeve për temën kryesore të infrastrukturës dhe transportit.

Me këtë rast falënderojmë edhe përpunuesit e të dhënave statistikore, të cilët kanë ndihmuar në ilustrimin e analizës së plotë, duke identifikuar dhe përshkruar momentet kyçe që lidhen me temat ekonomike dhe politike.

Një falënderim i veçantë është për ekspertët që bashkëpunojnë vullnetarisht me ALTAX. Nga komunikimi me ta janë marrë mendime profesionale dhe etike që kanë ndikuar në përmirësimin e dokumentit.

Një falënderim i veçantë shkon për dizajnerin për formatimin profesional të bërë këtij publikimi si dhe për ndihmën në vijimësi duke kontribuar në aksesin dhe përdorimin praktik të dokumentit nga lexuesit në aplikacionin ALTAX që mund të shkarkohet në [App Store](#) dhe [Google Play](#).

Kjo analizë është drejtuar dhe koordinuar nga Drejtoreshë ekzekutive e ALTAX, e cila ka mbikëqyrur procesin e hartimit të analizës, si dhe promovimin e vizionit të organizatës nëpërmjet gjithë produkteve të ALTAX

Falënderimi i ALTAX drejtohet edhe për lexuesit dhe ndjekësit. Ata luajnë një rol të rëndësishëm për motivimin e vazhdueshëm të ALTAX në publikimin e analizave të tjera dhe në ruajtjen e objektivit për të qenë një komentator i politikave fiskale dhe ekonomike në Shqipëri dhe më gjerë.

Për komente dhe sqarime, ju mund të na kontaktoni duke shkruar tek info@altax.com

Acknowledgement

(English) This document is a product of collaboration between a wide group of contributors – authors, experts, data processors and support staff – under the leadership of the Executive Director. Readers and followers are a key component for the continuity of the work.

ALTAX through this dedication thanks the authors, as the main contributors. With their analysis, they have done an important job in modeling and analyzing economic and political issues. From the analysis product, they have ensured the accuracy and ordering of statistical data, as well as the structuring of arguments and conclusions on the main topic of infrastructure and transport.

On this occasion, we also thank the statistical data processors, who have helped illustrate the complete analysis, by identifying and describing key moments related to economic and political topics.

A special thanks goes to the experts who voluntarily cooperate with ALTAX. From communication with them, professional and ethical opinions have been obtained that have influenced the improvement of the document.

A special thanks goes to the designer for the professional formatting of this publication and for the ongoing assistance by contributing to the access and practical use of the document by readers in the ALTAX application that can be downloaded from the [App Store](#) and [Google Play](#).

This analysis was directed and coordinated by the Executive Director of ALTAX, who has overseen the process of drafting the analysis, as well as the promotion of the organization's vision through all ALTAX products

ALTAX's thanks are also addressed to its readers and followers. They play an important role in the continuous motivation of ALTAX in publishing other analyses and in maintaining the objective of being a commentator on fiscal and economic policies in Albania and beyond.

For comments and clarifications, you can contact us by writing to info@altax.com

Follow ALTAX and Polifakt on social media, Web and in our App

[FISKALISTI](#)

You are placed in our focus and
We are at your attention creating together!

[ALTAX - POLIFAKT](#)

We publish and distribute information,
ongoing analysis and studies.

[ALTAX](#)

Communicate through social media addresses

[ALTAX](#)

Watch our informative and educational videos

[ALTAX.AL](#)

Read and download unique analyses and studies

[POLIFAKT.AL](#)

Look at how many political promises have been kept.

[App Store](#)
[Google Play](#)

Download the application to have it delivered directly to your cell phone.

A relationship about the commonalities that unite us in everyday life.

Mjedisi dhe Turizmi: Strategji për zhvillim të qëndrueshëm dhe promovim ndërkombëtar

Synim

- Realizimi i një zhvillimi të qëndrueshëm të mjedisit dhe turizmit në Shqipëri përmes masave të koordinuara dhe investimeve strategjike që mbështesin ruajtjen e burimeve natyrore dhe zhvillimin ekonomik.

Objektiva

- **Riorganizimi i Agjencisë Kombëtare të Bregdetit:** Krijimi i një agjencie të dedikuar për menaxhimin e integruar të bregdetit dhe forcimi i bashkëpunimit me Bashkitë bregdetare për një administrim më efikas.
- **Paketë promovuese kombëtare për turizmin:** Investimi i 10 milionë eurove çdo vit në promovimin ndërkombëtar të destinacioneve shqiptare dhe rritja e ndërgjegjësimit për Shqipërinë si një destinacion turistik.
- **Mbështetje për agroturizmin:** Financimi dhe ofrimi i infrastrukturës, hartave, rrugëve dhe promovimit për zhvillimin e agroturizmit si një sektor kyç për turizmin rural.
- **Reduktimi i plastikës njëpërdorimshme:** Zbatimi i politikave për eliminimin e plastikës njëpërdorimshme dhe nxitja e përdorimit të materialeve alternative.
- **Menaxhimi i integruar i mbetjeve:** Implementimi i një sistemi të integruar dhe të qëndrueshëm për menaxhimin e mbetjeve në të gjithë territorin, sipas Masterplanit Kombëtar.

Pritshmëri

- **Zhvillim i turizmit të qëndrueshëm:** Tërheqja e turistëve ndërkombëtarë dhe zhvillimi i turizmit me fokus në ruajtjen e natyrës dhe kulturës shqiptare.
- **Rritja e bashkëpunimit ndërinstitucional:** Një koordinim më i mirë ndërmjet institucioneve qendrore dhe lokale do të përmirësojë menaxhimin e bregdetit dhe do të optimizojë burimet për zhvillim të qëndrueshëm.
- **Rritja e turizmit rural dhe agroturizmit:** Agroturizmi do të kontribuojë në zhvillimin e zonave rurale dhe përmirësimin e kushteve të jetesës për banorët e këtyre zonave.
- **Mjedis më i pastër dhe më i qëndrueshëm:** Politikat e menaxhimit të mbetjeve dhe reduktimi i plastikës do të ndihmojnë në pastrimin e mjedisit dhe mbrojtjen e biodiversitetit.
- **Përmirësimi i imazhit ndërkombëtar të Shqipërisë:** Fushatat promovuese do të kontribuojnë në njohjen dhe pozicionimin e Shqipërisë si një destinacion turistik tërheqës dhe të qëndrueshëm.

Mjedisi dhe Turizmi

Riorganizim i Agjencisë Kombëtare të Bregdetit, me ligj të ri të dedikuar Menaxhimin e Integruar të Bregdetit, si dhe forcimi i bashkëpunimit ndërinstitucional me Bashkitë bregdetare;

Paketë unike kombëtare për promovimin ndërkombëtar të destinacioneve, paketë në të cilën shteti shqiptar do të investojë 10 milionë Euro çdo vit;

Agroturizmi do të mbështetet jo vetëm financiarisht, por edhe me harta, rrugë, infrastrukturë lokale, promovim unik;

Reduktim me synim zhdukjen të ambalazhit plastik njëpërdorimësh;

Menaxhim i integruar i mbetjeve në tërësinë e territorit sipas Masterplanit;

Analiza e Ecurisë së Programit Qeverisës 2021-2025 në Shqipëri

1. Konteksti Politik

Përparësi Politike: Programi i Qeverisë 2021-2025 është formuluar në një periudhë të konsoliduar të qeverisjes së kryeministrit Edi Rama, duke pasur në vëmendje disa prioritetet politike si zhvillimi i turizmit, mbrojtja e mjedisit, dhe zhvillimi i qëndrueshëm ekonomik. Politikat e qeverisë janë gjithashtu të orientuara për të përmbushur standardet e Bashkimit Evropian, për të përmirësuar klimën e biznesit dhe për të përfshirë gjithnjë e më shumë të rinjtë dhe gratë në sektorët strategjikë.

Rreziku Politiko-Institucional: Një nga rreziqet kryesore që mund të ndikojë në realizimin e programit është mundësia e mungesës së bashkëpunimit ndër-institucional dhe dështimi në implementimin e politikave. Si pasojë e divergjencave mes institucioneve dhe nivelit të ndryshëm të kapacitetit administrativ, mund të shfaqen sfida për implementimin e reformave të kërkuara.

Mundësitë Politike: Programi mund të ofrojë mundësi për rritjen e kohezionit politik dhe përforcimin e administratës publike përmes reformave dhe riorganizimeve që synojnë përmirësimin e menaxhimit të burimeve dhe shërbimeve.

2. Konteksti Social

Integrimi i Grupeve të Ndhmuara dhe Pjesëmarrësve: Në kuadër të Programit, përpjekjet për përfshirjen e grupeve të marginalizuara si gratë, të rinjtë, dhe emigrantët janë të dukshme, veçanërisht në fushat e agroturizmit dhe zhvillimit të turizmit. Politikat synojnë gjithashtu rritjen e mundësive për zhvillim të bizneseve të vogla dhe të mesme (BVM).

Rreziku Social: Ekziston mundësia që projektet e zhvillimit të turizmit të mos përfshijnë drejtpërdrejtë të gjithë shtresat e shoqërisë, për shkak të mungesës së kapaciteteve lokale dhe infrastrukturës për të mbështetur kërkesat e turistëve, duke sjellë kështu pabarazi.

Mundësitë Sociale: Kjo është një mundësi për të krijuar mundësi pune dhe për të përfshirë më shumë individë në aktivitete ekonomike, sidomos në zonat rurale dhe bregdetare, që janë të prekura nga papunësia dhe migrimi.

3. Konteksti Etik

Mbrojtja e Mjedisit dhe Turizmi i Qëndrueshëm: Një komponent kryesor i programit është menaxhimi i qëndrueshëm i resurseve natyrore dhe turizmi i ekologjisë, duke përfshirë iniciativat për zvogëlimin e plastikës dhe mbështetje për agroturizmin, i cili bazohet në respektimin e mjedisit dhe ruajtjen e kulturës lokale.

Rreziku Etik: Një rrezik mund të jetë përpjekja për të promovuar turizmin pa mbrojtur mjaftueshëm mjedisin, duke krijuar pasiguri për të ardhmen e ekosistemit dhe shëndetit publik. Po ashtu, mund të ketë shqetësime lidhur me transparencën dhe menaxhimin e fondeve të alokuara për projekte të ndryshme.

Mundësitë Etike: Një mundësi është forcimi i ndërgjegjësimit për ruajtjen e mjedisit, si dhe përmirësimi i politikave dhe praktikave të përgjegjshmërisë sociale dhe ekologjike, që mund të tërheqë investitorët dhe vizitorët që janë të interesuar për qëndrueshmërinë.

4. Konteksti Ekonomik dhe Buxhetor

Investimet dhe Burimet Ekonomike: Programi synon të investojë 10 milionë Euro çdo vit për promovimin ndërkombëtar të turizmit, një shifër e konsiderueshme për një vend si Shqipëria. Po ashtu, mbështetja për agroturizmin dhe zhvillimi i infrastrukturës lokale do të kontribuojnë në zhvillimin ekonomik të rajoneve rurale.

Rreziku Ekonomik: Ekziston mundësia që investimet në sektorë si turizmi dhe agroturizmi të mos sjellin rezultatet e pritura nëse nuk krijohet një strukturë infrastrukturore e qëndrueshme dhe e përditësuar, apo nëse ka një menaxhim të pasigurt të fondeve.

Mundësitë Ekonomike: Programi mund të hapë mundësi për rritjen e investimeve private dhe të jashtme, veçanërisht në sektorët e turizmit dhe bujqësisë. Kjo mund të çojë në rritje të numrit të vizitorëve dhe krijimin e mundësive të reja për punësim dhe zhvillim.

5. Vlerësimi Ndërkombëtar dhe Rajonal

Vlerësimi Ndërkombëtar: Pikat kryesore të programit janë në linjë me objektivat ndërkombëtarë, veçanërisht ata të Kombeve të Bashkuara për zhvillim të qëndrueshëm (SDG). Albania mund të rrisë reputacionin e saj në fushën e turizmit dhe mbrojtjes së mjedisit, si dhe të përmirësojë marrëdhëniet e saj ndërkombëtare dhe rajonale.

Rreziku Rajonal: Nga një këndvështrim rajonal, Shqipëria mund të përballet me konkurrencë nga shtetet fqinje për të tërhequr investime dhe turistë, veçanërisht nëse programet e promovimit dhe infrastruktura e turizmit nuk përmirësohen me shpejtësi.

Mundësitë Rajonale: Shqipëria ka mundësi të shfrytëzojë pozicionin e saj strategjik në Ballkan për të promovuar destinacione turistike të reja dhe për të forcuar bashkëpunimin rajonal, sidomos me vendet e BE-së.

6. SDG (Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm) dhe Implementimi

Përputhja me SDG-të: Programi është i orientuar drejt realizimit të disa prej Objektivave të Zhvillimit të Qëndrueshëm (SDG), veçanërisht ato të lidhura me mjedisin, përfshirjen sociale dhe rritjen e mundësive ekonomike. Objektivat si "Përgjegjësia mjedisore" dhe "Punësimi i denjë" janë pjesë integrale e programit.

Rreziku në Kuadër të SDG: Një sfidë mund të jetë sigurimi i implementimit të politikave të qëndrueshme, duke pasur parasysh barrierat administrative dhe mungesën e burimeve të nevojshme për realizimin e këtyre objektivave.

Mundësitë për SDG: Puna në këto fusha mund të sjellë rritje të përpjekjeve për arritjen e qëllimeve të zhvillimit të qëndrueshëm, duke ofruar mundësi për të rritur bashkëpunimin ndërkombëtar dhe për të promovuar një model të qëndrueshëm zhvillimi.

7. Kuadri Rregullator dhe Strukturat Përgjegjëse

Kuadri Rregullator: Programi kërkon një rregullim të qartë dhe një kuadër ligjor të konsoliduar për mbrojtjen e mjedisit, menaxhimin e mbetjeve dhe zhvillimin e turizmit. Një strukturë e fortë ligjore do të mundësojë mbështetje të qëndrueshme për politikën e programit.

Burimet dhe Strukturat Përgjegjëse: Institucionet përgjegjëse për implementimin e këtyre politikave përfshijnë Agjencinë Kombëtare të Turizmit, Ministrinë e Mjedisit, dhe Agjencinë Kombëtare të Bregdetit. Do të kërkohet një koordinim i fortë dhe ndarje e qartë e rolit dhe përgjegjësisë për të siguruar një realizim efikas të projekteve.

Kërkesat për Politika dhe Strategji Sektoriale: Nevojitet zhvillimi i politikave dhe strategjive sektoriale që mbështesin integrimin e qëndrueshëm të turizmit, agroturizmit dhe menaxhimit të mbetjeve në kuadër të zhvillimit të qëndrueshëm ekonomik.

Programi i Qeverisë 2021-2025 paraqet një mundësi të madhe për zhvillimin e qëndrueshëm të Shqipërisë, megjithatë, ka gjithashtu disa rreziqe dhe sfida që mund të pengojnë arritjen e objektivave të parashikuara. Implementimi i suksesshëm do të kërkojë një bashkëpunim të fortë ndërinstytucional dhe angazhimin për të siguruar burimet dhe mbështetje të mjaftueshme.

Vlerësimi dhe analiza e ecurisë së faktëve për premtimin bazuar mbi alokimet dhe kapacitetin fiskal dhe risqet

Vlerësimi i Përbushjes së Programit për Riorganizimin e Agjencisë Kombëtare të Bregdetit dhe Masat për Menaxhimin e Bregdetit, Plastikës, Mbetjeve dhe Agroturizmit (2021-2025)

1. Kostot Direkte dhe Indirekte të Alokua nga Buxheti i Shtetit për Programin

Kostot Direkte:

- Për riorganizimin e Agjencisë Kombëtare të Bregdetit dhe menaxhimin e integruar të bregdetit, programi ka parashikuar një buxhet të konsiderueshëm. Ky buxhet është i dedikuar për ndihmën administrative, përgatitjen e ligjeve të reja dhe zhvillimin e planeve të menaxhimit të bregdetit. Ka pasur angazhime për përmirësimin e infrastrukturës dhe krijimin e kapaciteteve menaxhuese për të përballuar fluksin e turistëve dhe mbrojtjen e mjedisit.
- **Paketë për promovimin ndërkombëtar të turizmit:** 10 milionë euro janë alokuar çdo vit për promovimin e Shqipërisë si destinacion turistik ndërkombëtar, duke përfshirë aktivitete promovuese dhe zhvillimin e markave për atraksionet bregdetare.
- **Reduktimi i Ambalazhit Plastik:** Ky objektivi është përfshirë në një projekt më të gjerë për menaxhimin e mbetjeve. Pjesa e buxhetit që është alokuar për këtë qëllim ka të bëjë me mbështetje për teknologji dhe implementim të masave për menaxhimin e plastikës, përfshirë përgatitjen e aktiviteteve informuese dhe promovuese për komunitetet.
- **Menaxhimi i Integruar i Mbetjeve:** Pjesa e buxhetit që është dedikuar për këtë projekt është përdorur për zhvillimin e infrastrukturës për mbledhjen dhe trajtimin e mbetjeve, si dhe për hartimin e Masterplanit të Menaxhimit të Mbetjeve që mbulon të gjithë territorin.
- **Agroturizmi dhe Infrastrukturë:** Pjesa e buxhetit e dedikuar për agroturizmin ka përfshirë investime në infrastrukturën lokale (rrugë, shenja dhe harta), si dhe në

mbështetje për bizneset e agroturizmit për të rritur kapacitetet dhe ofrimin e shërbimeve. Pjesa e alokuar për këtë ka qenë më e vogël në krahasim me turizmin, por ka pasur një fokus të veçantë në mbështetje lokale dhe zhvillimin e infrastrukturës.

Kostot Indirekte:

- Kostoja indirekte lidhet me angazhimin për forcimin e kapaciteteve administrative, përgatitjen e ligjeve të reja dhe angazhimin në mbikëqyrjen dhe implementimin e masave të planifikuara. Kjo përfshin shpenzime për trajnimin e stafit dhe zhvillimin e sistemeve menaxhuese për të siguruar përputhshmërinë me ligjin dhe standardet ndërkombëtare.

2. Vlerësimi i Prioriteteve për Zbatim

Prioritetet për Zbatim:

- **Riorganizimi i Agjencisë Kombëtare të Bregdetit:** Prioriteti i riorganizimit ka pasur një rëndësi të madhe, pasi Shqipëria ka një bregdet të pasur që mund të kontribuojë në zhvillimin e ekonomisë së turizmit. Kjo nismë ka si synim përmirësimin e menaxhimit të burimeve natyrore dhe rritjen e kapaciteteve për të mbështetur fluksin turistik dhe mbrojtjen e mjedisit. Ky prioritet ka pasur një zbatueshmëri të ngadaltë, dhe ende ka shumë sfida të pazgjidhura, si koordinimi ndërmjet institucioneve.
- **Reduktimi i Ambalazhit Plastik:** Reduktimi i plastikës njëpërdorimshme është një prioritet i rëndësishëm dhe ka marrë mbështetje ndërkombëtare. Megjithatë, procesi i zbatimit ka qenë i ngadalshëm për shkak të sfidave të implementimit dhe mungesës së kontrollit të plotë mbi përdorimin e plastikës. Mbetet një sfidë e vazhdueshme për t'u arritur një eliminim i plotë.
- **Menaxhimi i Integruar i Mbetjeve:** Ky prioritet ka përfshirë hartimin e një Masterplani për menaxhimin e mbetjeve, si dhe angazhime për ndihmën në rritjen e kapaciteteve të infrastrukturës. Megjithatë, zbatimi ka qenë ngadalë, dhe ende ka mangësi në shpërndarjen e shërbimeve të menaxhimit të mbetjeve në disa rajone.
- **Agroturizmi:** Ky sektor është mbështetur financiarisht dhe me krijimin e mundësive për infrastrukturë dhe promovim. Zbatimi ka qenë i dukshëm në disa rajone rurale, ku ka pasur përmirësime në kushte, rrugë, dhe mbështetje për biznese të vogla. Sidoqoftë, për të arritur objektiva më të mëdha, kërkohet më shumë mbështetje dhe investime në infrastrukturë dhe në krijimin e mundësive për formimin e rrjeteve të biznesit.
- **Promovimi Ndërkombëtar i Turizmit:** Paketa unike për promovimin e destinacioneve ka pasur një ndikim pozitiv në rritjen e njohjes së Shqipërisë si një destinacion turistik, por rezultatet janë më të prekshme në disa tregje ndërkombëtare dhe kërkojnë angazhim të vazhdueshëm për t'u bërë të njohur globalisht.

3. Performanca specifike dhe Afati kohor

Performanca Specifike:

- **Agjencia Kombëtare e Bregdetit:** Performanca e riorganizimit ka qenë e përzier. Ka pasur përpjekje për krijimin e strukturave të reja dhe përmirësimin e koordinatave ndërinstitucional, por ende ka sfida në bashkëpunimin me Bashkitë bregdetare dhe mbikëqyrjen e sektorëve të tjerë që preken nga menaxhimi bregdetar. Shumë projekte janë ende në faza përgatitore.
- **Reduktimi i Plastikës:** Disa projekte dhe iniciativa janë zbatuar për të zvogëluar përdorimin e plastikës, por ndoshta nuk ka pasur një ndryshim të theksuar në praktikë në nivel kombëtar. Aktivitetet promovuese dhe edukative kanë qenë të dobishme, por janë të nevojshme masa më të rrepta dhe monitorim i vazhdueshëm.
- **Menaxhimi i Mbetjeve:** Disa pjesë të Masterplanit janë zhvilluar dhe implementuar, por ka pasur vonesa në implementimin e plotë të infrastrukturës për trajtimin e mbetjeve, si dhe një mungesë të ndihmës në disa zona të ndryshme të vendit.
- **Agroturizmi:** Performanca në këtë sektor është më pozitive, sidomos në zonat rurale, por për të pasur impakt më të madh kërkohet mbështetje e vazhdueshme për të forcuar kapacitetet dhe promovimin e bizneseve lokale.

Afati Kohor:

- **Riorganizimi i Agjencisë dhe Menaxhimi i Mbetjeve** janë masa që do të kërkojnë më shumë kohë për realizim të plotë, duke përfshirë zhvillimin e kapaciteteve, ndërhyrje infrastrukturore dhe bashkëpunim ndërinstitucional.
- **Reduktimi i Plastikës dhe Promovimi Ndërkombëtar** janë iniciativa që kanë afate më të shpejta, por mund të hasin pengesa në realizimin e plotë.

Programi i Qeverisë për periudhën 2021-2025 ka përmbushur disa objektiva të rëndësishëm, veçanërisht në promovimin e turizmit dhe mbështetjen e agroturizmit. Megjithatë, ka pasur vonesa dhe sfida në menaxhimin e bregdetit, eliminimin e plastikës dhe menaxhimin e mbetjeve. Performanca është përziera, me disa suksese të prekshme, por shumë projekte ende kërkojnë angazhim të mëtejshëm dhe burime për realizimin e plotë.

Vlerësimi i Performancës dhe Pritshmërive të Programit (2021-2025) në Kontekstin Ekonomik, Social dhe Institucional

1. Performanca dhe Pritshmëritë në Ambjentin Ekonomik dhe Social

Ekonomia dhe performanca e Programeve

- **Ambienti Ekonomik:** Programi ka synuar të përmirësojë situatën ekonomike, veçanërisht në sektorët e turizmit dhe bujqësisë, duke nxitur zhvillimin e agroturizmit dhe mbështetjen e bizneseve të vogla dhe të mesme. Megjithatë, pandemia e COVID-19 dhe ndikimi global i krizave të tjera ekonomike kanë bërë që disa prej pritshmërive të zbehen,

duke e bërë ekonominë shqiptare të varet ende nga sektorë të tillë si shërbimet dhe turizmi.

- **Produktiviteti:** Ndikimi i masave të mbështetjes për turizmin dhe agroturizmin ka ndihmuar në krijimin e mundësive për punësim dhe ka rritur produktivitetin në disa rajone rurale dhe bregdetare. Sidoqoftë, krahas këtij progresi, ka ende një hendek të madh në sektorët që mbeten informalë dhe që nuk kanë qasje të plotë në mbështetje dhe burime financiare.

Ambienti Social dhe respektimi i Kodit të Punës:

Informaliteti: Informaliteti ka mbetur një problem i madh në Shqipëri. Shumë biznese, sidomos ato në sektorin turistik dhe të shërbimeve, ende operojnë në kushte të informalitetit. Pavarësisht përpjekjeve të qeverisë për të përmirësuar mbledhjen e taksave dhe kontrollin e aktiviteteve informale, ka mungesa në zbatimin efektiv të ligjeve dhe rregulloreve. Qëllimi i programit për formalizimin e aktiviteteve ka përballuar sfida të mëdha.

Respektimi i Kodit të Punës: Programi ka synuar përmirësimin e kushteve të punës, por nuk ka pasur një zbatim të plotë të legjisllacionit të punës në sektorët e rinj si turizmi dhe agroturizmi. Ende ka mungesa në mbrojtjen e të drejtave të punëtorëve dhe pagat e ulëta kanë ndikuar negativisht në motivimin e punonjësve, sidomos në fushën e agroturizmit dhe punës sezonale në bregdet.

Pastrimi i Parave: Programi ka trajtuar këtë çështje në mënyrë të pjesshme, por ka nevojë për një zbatim më të rreptë të ligjeve për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimin e aktiviteteve kriminale, veçanërisht në sektorët që kanë të bëjnë me turizmin dhe investimet e huaja. Ndiurma ndërkombëtare për këtë çështje është e nevojshme për të përmirësuar më tej kontrollet.

2. Shpërndarja e Efektit të Programit në Rajonet, Industrinë dhe Shtresat e Popullsisë

Rajonet e Vendit:

Zonat Bregdetare: Programi ka pasur një ndikim të dukshëm në zonat bregdetare, ku investimet për promovimin e turizmit dhe përmirësimin e infrastrukturës kanë kontribuar në rritjen e numrit të vizitorëve dhe zhvillimin ekonomik të këtyre rajoneve. Përmirësimet e infrastrukturës rrugore dhe mbështetja për zhvillimin e shërbimeve turistike kanë nxitur zhvillimin e turizmit masiv dhe agroturizmit, megjithatë, ka ende nevojë për më shumë mbështetje për bizneset e vogla që ndodhen përtej zonave kryesore turistike.

Zonat Rurale: Agroturizmi ka kontribuar në zhvillimin e zonave rurale, por efektet janë të ndara dhe nuk janë të njëjta në të gjitha rajonet. Disa zona kanë përfituar më shumë nga mbështetje financiare dhe ndihmë për krijimin e infrastrukturës, ndërsa të tjera kanë pasur më pak mundësi zhvillimi dhe mbështetje.

Industritë dhe Shtresat e Popullsisë:

Industritë e Dëmshme: Disa industri që ndikojnë negativisht në mjedis, si industria e ndotjes nga ndërtimi, janë të pranishme dhe ende nuk janë trajtuar siç duhet në kuadrin e programit.

Shtresat e Popullsisë: Efekti i programit ka qenë më i dukshëm në shtresat e pasura dhe ato që kanë qasje në infrastrukturë dhe mundësi të tjera për të përfituar nga investimet në

turizëm dhe agroturizëm. Megjithatë, shtresat më të varfra dhe ato që jetojnë në zona të izoluara kanë pasur vështirësi për të përfituar nga këto mundësi.

Bizneset: Për shumë biznese, përfitimi nga mbështetja për turizmin dhe agroturizmin ka qenë i dukshëm, por ato që janë të vendosura në sektorë të tjerë, si industria e ndërtimit dhe tekstili, kanë hasur më shumë vështirësi për t'u mbështetur. Bizneset e vogla, për veçanti, janë të ekspozuara ndaj sfidave të informalitetit dhe konkurrencës së jashtme.

3. Përgjegjshmëria Politike dhe Kontrata Sociale me Bizneset dhe Votuesit

Aspekti Buxhetor dhe Fiskal: Qeveria ka demonstruar një angazhim për të alokuar burime të konsiderueshme për programet e mbështetjes për turizmin dhe agroturizmin. Sidoqoftë, ka pasur vonesa në disbursimin e fondeve dhe disa masa mbështetëse nuk janë realizuar në kohë. Për bizneset, angazhimi është i dobishëm, por ende ka pasiguri rreth stabilitetit fiskal dhe ndryshimeve të mundshme në politikat tatimore.

Aspekti Etik dhe Ekonomik: Niveli i transparencës dhe etika e zbatimit të programit janë përmirësuar, por ende ka shqetësime për proceset e tenderimit dhe ndarjen e kontratave për projektet e mëdha. Bizneset dhe palët e interesuara kanë shfaqur shqetësime për mundësitë e konkurrencës së ndershme dhe përfitimin nga mbështetja shtetërore.

4. Vlerësimi i Përbushjes së Programit deri në Janar 2025

Auditimet dhe Kontrolli:

KLSH dhe kontrollet e brendshme kanë raportuar për disa mangësi në menaxhimin e fondeve dhe disbursimin e shpenzimeve. Ka pasur vërejtje për vonesa dhe mangësi në zbatimin e fondeve për disa projekte të mëdha.

Shoqëria Civile dhe Sindikatat kanë monitoruar implementimin e politikave të punës dhe kanë ngritur shqetësime për kushtet e punës, sidomos në sektorin turistik dhe bujqësor.

Raportet Zyrtare: Raportet nga **Ministria e Linjës, Komisioni Evropian, FMN dhe Banka Botërore** sugjerojnë përparim të konsiderueshëm në disa sektorë, veçanërisht në turizëm dhe mbështetje për agroturizmin, por theksojnë se disa projekte nuk kanë arritur të përmbushin pritshmëritë, për shkak të vonesave dhe menaxhimit të dobët të burimeve.

Përbushja e programit deri në janar 2025 ka qenë e përzier. Pavarësisht përpjekjeve të vazhdueshme për zhvillimin e turizmit, agroturizmit dhe mbrojtjen e mjedisit, ka pasur vonesa dhe sfida në zbatimin e disa masave. Informaliteti dhe vështirësitë në respektimin e legjislacionit të punës janë probleme të mëdha që kërkojnë ndërhyrje të vazhdueshme. Angazhimi i qeverisë për të mbështetur bizneset ka dhënë rezultate, por mbetet ende shumë për të bërë për të siguruar përmbushjen e plotë të programit.

Për të vlerësuar përmbushjen e programit "Qeverisja 2021-2025" deri në vitin 2025, do të ndjekim një analizë të bazuar në elementet kyçe të diskutuar, duke përfshirë aspektet ekonomike, sociale, rregullator, dhe buxhetore, të cilat janë vlerësuar në komunikimin tonë. Ky vlerësim është një estimim i mundshëm që mbështetet në informacionin dhe tendencat aktuale.

Vlerësimi i Përbushjes së Programit deri në 2025 (Përqindje)

Për të bërë një vlerësim të mundshëm të përqindjes deri në vitin 2025 për programet e përmendura, duhet të shqyrtojmë secilin projekt dhe mundësinë e implementimit të tij në përputhje me objektivat dhe burimet. Vlerësimi do të jetë një analizë në bazë të mundësive për realizimin e këtyre qëllimeve, duke marrë parasysh nevojat për planifikim dhe financim.

1. Riorganizimi i Agjencisë Kombëtare të Bregdetit dhe Menaxhimi i Integruar i Bregdetit:

Përqindja e mundshme e realizimit deri në 2025: 64%.

Arsyetimi: Riorganizimi i një agjencie të re dhe kalimi në një model të menaxhimit të integruar kërkon një reformë administrative dhe ligjore. Kjo mund të jetë sfiduese, por duhet të përparojë me ritme të shpejta nëse ka një angazhim të qeverisë dhe burime të mjaftueshme për të mbështetur implementimin. Përpjekjet ndërinstitucionale me Bashkitë bregdetare do të ndihmojnë në shpejtimin e procesit.

2. Paketë unike kombëtare për promovimin ndërkombëtar të destinacioneve (10 milionë Euro për vit):

Përqindja e mundshme e realizimit deri në 2025: 69%.

Arsyetimi: Kjo paketë kërkon bashkëpunim ndërkombëtar dhe mundësi të mira për marketing dhe promovim. Sidoqoftë, zhvillimi i një strategjie të suksesshme dhe sigurimi i burimeve të mjaftueshme mund të jetë një sfidë. Investimi i 10 milionë Eurove është i konsiderueshëm, por ndoshta nuk është i mjaftueshëm për t'u implementuar në tërësi deri në vitin 2025.

3. Mbështetje e Agroturizmit:

Përqindja e mundshme e realizimit deri në 2025: 56%.

Arsyetimi: Agroturizmi është një sektor që ka shënuar rritje vitet e fundit dhe ka shumë mundësi për t'u zhvilluar, sidomos kur mbështetet me infrastrukturë dhe promovim të organizuar. Sidoqoftë, realizimi i të gjitha elementëve, përfshirë hartat dhe rrugët, mund të kërkojë më shumë kohë për të qenë efektiv.

4. Reduktimi i ambalazhit plastik njëpërdorimsh:

Përqindja e mundshme e realizimit deri në 2025: 58%.

Arsyetimi: Ky është një objektivi ambicioz që mund të takojë rezistencë të madhe, veçanërisht nga bizneset dhe industria. Megjithatë, vendosja e rregullave të qarta dhe një nxitje e fuqishme për përdorimin e alternativave mund të ndihmojë në progresin e këtyre synimeve për të ulur kufizimet në zbatim.

5. Menaxhimi i integruar i mbetjeve sipas Masterplanit:

Përqindja e mundshme e realizimit deri në 2025: 45%.

Arsyetimi: Ky është një objektivi me rëndësi të madhe për mjedisin dhe do të kërkojë bashkëpunim të ngushtë midis niveleve lokale dhe atyre kombëtare. Implementimi mund të jetë i vështirë për shkak të nevojës për infrastrukturë të përshtatshme dhe burime financiare.

Përmbushja e Programit në tërësi: 58%

Për realizimin e të gjitha këtyre programeve deri në 2025, mund të presim një përqindje mesatare të realizimit prej 55-65%, duke marrë parasysh mundësitë për implementim, nevojën për financim dhe koordinim të mirë ndërinstytucional. Suksesi i këtyre projekteve do të varet shumë nga angazhimi politik dhe menaxhimi efikas i burimeve.